فایق زێدان: ڕووبەڕووبوونەوەی ماددە هۆشبەرەکان پێویستی بە پەرەپێدانی ستراتیژێکی تۆکمەی نیشتمانی هەیە

سەرۆکی ئەنجوومەنی باڵای دادوەری، دادوەر فایق زێدان ئەمڕۆ شەممە دووپاتیکردەوە کە ڕووبەڕووبوونەوەی دیاردەی ماددە هۆشبەرەکان پێویستی بە پەرەپێدانی ستراتیژێکی تۆکمەی نیشتمانی هەیە کە سەنتەری لەسەر دامەزراندنی سیستەمێکی کاری یەکگرتوو لە نێوان دەسەڵاتی دادوەری و خزمەتگوزارییە ئەمنییەکاندایە. دادوەر زێدان لە میانی وتارەکەیدا لە کۆنفرانسی ساڵانەی کە لەلایەن بەڕێوەبەرایەتی گشتی کاروباری ماددە هۆشبەرەکان و ماددە دەروونییەکانەوە ڕێکخرابوو،

لە بەیاننامەیەکی ئەنجوومەنی باڵای دادوەریدا هاتووە : تا ئەم دواییانە مادەی هۆشبەر نەیدەکرد دووڕیانێکی کۆمەڵایەتی، تەندروستی، کولتووری، یان یاسایی لە وڵاتەکەماندا پێکدەهێنن کە عێراق دوور بوو لەم لیستە سەرژمێرییەکانی ماددە هۆشبەرەکان و بازرگانیکردنیان، بەڵام ئەو لایەنە نەرێنییانەی کە هاوڕێ یان دەرئەنجامی گەشەسەندنی کۆمەڵگا و دۆخی گۆڕانکاری و کراوەیی بەرهەم هێنران ئەو حاڵەتانەی کە ئەنجامەکانیان بووە هۆی بڵاوبوونەوەی دیاردەی ماددە هۆشبەرەکان بە شێوەیەکی مەترسیدار کە هەڕەشە لە ئاسایش و ئاشتی کۆمەڵایەتی دەکات. ئاماژەی بەوەشکرد : تاوانەکانی ماددە هۆشبەرەکان لەنێو ئەو تاوانە کۆمەڵایەتیانەن کە لەبەردەم پێشکەوتن و گەشەسەندنی مرۆیی و ئابووری کۆمەڵگادا وەستاون، تاوانێکی نێودەوڵەتییە کە سنوورەکان دەبەزێنێت، ئەمەش

وایکردووە کۆمەڵگەی نێودەوڵەتی بە ماوەیەکی زۆر هەوڵ و هاوکاری چڕتر بکاتەوە لە نێوان وڵاتان بۆ بەرەنگاربوونەوەیان و سنووردارکردنی بڵاوبوونەوەیان. ناوبراو لە درێژەی قسەکانیدا وتی :

تاوانەکانی ماددە هۆشبەرەکان لەسەر ئاستی نیشتمانی بە شێوەیەکی جددی دەستیان کردووە بە زیادبوون و مەترسی و تەحەدای بۆ دەزگا ئەمنییە پەیوەندیدارەکان پێکهێناوە و لە کاتێکدا بازرگانیکردن بە ماددە هۆشبەرەکان و بەکارهێنانی ماددە هۆشبەرەکان تاوانی زۆر گەورەن، تاوانەکانی هاوەڵیەتی یان لە ئەنجامی لێکەوتەکانیدا بوونەتە هۆی ئەوەی کە تاوانەکانی مادەی هۆشبەر لە ئاستی نیشتمانیدا بە شێوەیەکی جددی زیادبکەن. تاوانی ڕاکێشانی نەوجەوانان بۆ بەکارهێنانی ماددە هۆشبەرەکان یەکێکە لە تاوانە مەترسیدارەکان، کێشە کۆمەڵایەتییەکان بەهۆی کاریگەری ڕاستەوخۆیان لەسەر پێکهاتەی کۆمەڵایەتی و ئابووری کۆمەڵگا و تاك، و بەهۆی ئەو زیانە توندانەی کە دەیگەیەنن ئەوانەی کە بەکاریان دەهێنن یان بازرگانییان پێوە دەکەن و ئەم کاریگەرییانە لە بنەماڵەی بەکارهێنەر و ئەو کۆمەڵگایەی کە دەوریان داوە ڕەنگ دەداتەوە. دادوەر جەختی لەوە کردەوە کە ڕووبەڕووبوونەوەی ئەم دیاردە مەترسیدارە پێویستی بە پەرەپێدانی ستراتیژێکی تەکمەی نیشتمانی هەیە کە تەرکیزەکەی بریتییە لە دامەزراندنی سیستەمێکی کاری یەکگرتوو لە نێوان دەسەڵاتی دادوەری و خزمەتگوزارییە ئەمنییەکانی پەیوەندیدار بە بەرەنگاربوونەوەی ماددە هۆشبەرەکان، کە لە پێکردنەوەی ئەو بەشایانەوە دەست پێدەکات کە بەهۆی بەکارهێنانی زانستی دادوەری لەیاسای دژە ماددە هۆشبەرەکان و ماددە دەروونییەکان ژمارە 50ی ساڵی 2017، کە لەلایەن کەسایەتییە سەرەکییەکانەوە دەقەزرێتەوە و بازرگانان و خاوەن داراییەکانی بازرگانی ماددە هۆشبەرەکان چێژ لە بێ سزایی وەردەگرن، هەموارکردنەوەی یاسایی گونجاو بۆ ئەم یاسایە دەکەن، و ڕێوشوێنی پێویست دەخەنە بواری جێبەجێکردنەوە بۆ سنووردارکردنی بڵاوبوونەوەی بەکارهێنانی ماددە هۆشبەرەکان لە ڕێگەی دووانەی (ڕێگریکردن و چارەسەرکردن)، لە هەمان کاتدا دروستکردنی دامەزراوە تەندروستییە چارەسەرییەکان کە لەلایەن پسپۆڕانەوە بەڕێوەدەبرێن و سەرپەرشتی دەکرێن، لە هەمان کاتدا ڕۆڵێك دەدەن بە چالاکییە کۆمەڵایەتییەکان و دامەزراوە ئایینییەکان و ڕێکخراوەکان لە خۆپاراستن و چارەسەرکردن و چاکسازیدا. لە درێژەی بەیاننامەکەدا ووتیشی: لەلای خۆیەوە محەممەد شیاع سودانی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران لە کۆنفرانسەکەدا وتارەکەی پێشکەشکرد، تیایدا ستایشی ئەو هەوڵە دادوەرییانەی کرد کە بۆ بەرەنگاربوونەوەی ئەم تاوانە دەدرێن، بەبیرهێنانەوەی شەهید دادوەر ئەحمەد خەساف، کە لەکاتی بەجێگەیاندنی ئەرکە پیرۆزییەکانیدا هەستایەوە رووبەڕووی بەرەنگاربوونەوەی ئەم تاوانە بووە لە پارێزگای میسان.